

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Академії Державної пенітенціарної служби,
кандидат педагогічних наук, доцент
полковник внутрішньої служби

О.М. Тогочинський
О.М. Тогочинський

« 22 » 04 2016 року

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»
підготовки фахівців на
першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з
зі спеціальності 053 «Психологія»**

Схвалено вченою радою
Академії Державної пенітенціарної служби
« 5 » лютого 2016 року, протокол № « 3 »

Чернігів – 2016

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 053 «Психологія»

Обсяг програми – 240 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання – 4 роки – денна форма; 5 років – заочна.

1. Мета програми

Метою освітньо-професійної програми «психологія» є надання освіти у галузі психології із широким доступом випускників до працевлаштування в системі Державної кримінально-виконавчої служби України та інших державних і приватних установах. Програма передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти компетентностями необхідними для професійної діяльності та подальшого навчання на наступних рівнях вищої освіти.

Ця програма є нормативним документом, в якому:

1) відображаються:

- цілі освітньої та професійної підготовки бакалаврів зі спеціальності 053 «Психологія»;

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

- зміст освіти у вигляді основних результатів навчання й загальних та професійних компетентностей випускника;

2) визначаються:

- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- форма атестації здобувачів вищої освіти;

- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- вимоги професійних стандартів.

Цілями програми є формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.

Здобувачі вищої освіти мають набути фундаментальних знань про сутність, природу та функціональні механізми психіки, методологію вивчення психічних феноменів. Цілі програми передбачають розвиток спроможності до вживання психологічних знань в професійній діяльності з врахуванням норм професійної етики психолога.

Таблиця 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з психології
Кваліфікація в дипломі	Ступень вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 053 «Психологія» Освітня програма «Психологія»
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги.</p> <p>Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології.</p>
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

2. Вимоги до рівня осіб, які можуть розпочати навчання за програмою і вимоги до професійного відбору вступників

Здобувачами вищої освіти Академії Державної пенітенціарної служби на першому (бакалаврському) рівні можуть стати абітурієнти з повною загальною середньою освітою. Абітурієнти повинні мати атестат про середню освіту встановленого зразка.

Загальні вимоги до якостей випускника Академії Державної пенітенціарної служби (далі - Академії) як соціальної особистості відображають гуманістичну спрямованість змісту освіти, головною метою якої є захист життя, діяльності, всебічного розвитку особистості, ефективного спілкування, залучення до досягнень світової культури, формування моральних та естетичних цінностей, активної участі в реалізації ідей людського розвитку.

3. Результати навчання (компетентності) якими має володіти здобувач вищої освіти

У даній ОПП застосовуються такі скорочення назв циклів підготовки (див. таблицю 2).

Таблиця 2

Шифри та назви циклів підготовки

Шифр	Назва циклу підготовки
ЦЗП	Цикл загальної підготовки
ЦПП	Цикл професійної підготовки

Таблиця 3

Назви і шифри видів компетентностей

Назва виду компетентностей	Шифр виду компетентності
Інтегральна	ІК
Загальні	ЗК
Спеціальні (фахові, предметні) компетенції	СК

Перелік компетентностей та результатів навчання випускника

Таблиця 4.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9 Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.</p> <p>СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
--	--

Результати навчання

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
- ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
- ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

4. Перелік навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки

Дана ОПП передбачає наступні цикли дисциплін: цикл загальної підготовки та цикл спеціальної підготовки.

В таблицях 5 та 6 наданий розподіл змісту ОПП з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС за циклами загальної та професійної підготовки.

Таблиця 5

Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за циклом загальної підготовки

Термін навчання 4 роки		
<i>Назва циклу та його шифр</i>		<i>Академічні години/кредити ЄКТС</i>
Цикл загальної підготовки	ЦЗП	1710/57
Загальна кількість за циклом		1710/57

Таблиця 6

Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за циклом професійної підготовки

Термін навчання 4 роки		
<i>Назва циклу та його шифр</i>		<i>Академічні години/кредити ЄКТС</i>
Цикл професійної підготовки	ЦПП	5430/181
Загальна кількість за циклами		5430/181

Далі в таблиці 7 надано нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання.

Таблиця 7

ПЕРЕЛІК
(навчальних дисциплін, практик, атестації, розподіл навчального часу,
перелік сформованих компетентностей та очікуваних результатів навчання)

Назви циклів підготовки	Перелік дисциплін	Загальна кількість годин	Кредитів ЄКТС	Шифри сформованих компетенцій	Шифри результату навчання
1	2	3	4	5	6
Цикл загальної підготовки	Історія України	120	4	ЗК11, СК3	ПР3
	Філософія	120	4	ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК 11, СК13, СК12	ПР4, ПР6, ПР7
	Історія української культури	120	4	ЗК11, СК9	ПР13, ПР 17
	Іноземна мова	240	8	ЗК4, ЗК8, СК9	ПР8, ПР10
	Українська мова (за професійним спрямуванням)	120	4	ЗК8, СК9	ПР8, ПР10, ПР13
	Політологія	120	4	ЗК10, СК7	ПР4, ПР17
	Інформатика	120	4	ЗК3, СК4	ПР3, ПР5
	Основи правознавства	90	3	ЗК10, СК3	ПР17
	Економічна теорія	120	4	ЗК1, ЗК10, СК3	ПР3, ПР17
	Безпека життєдіяльності	90	3	ЗК2, ЗК11, СК9	ПР18
	Основи здорового способу життя			ЗК2, ЗК11, СК8	
	Основи охорони праці	90	3	ЗК10, СК8	ПР17, ПР18
	Конституційне право			ЗК10, СК3	
	Релігієзнавство	90	3	ЗК11, СК2	ПР13
	Культурологія			ЗК11, СК9	
	Логіка	90	3	ЗК6, СК4	ПР10
	Психологія менеджменту			ЗК6, ЗК9, СК7	
	Етика та естетика	90	3	ЗК5, СК11	ПР15, ПР16
	Професійна етика			ЗК5, СК11	
	Соціологія	90	3	ЗК10, СК3	ПР13
Риторика	ЗК8, СК 8				
Загальна кількість годин та кредитів за циклом		1710	57		

Цикл професійної підготовки	Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. Фізіологія поведінки	240	8	ЗК2, СК1	ПР1
	Загальна психологія	360	12	ЗК2, СК 1, СК3	ПР1, ПР2
	Математичні методи в психології	90	3	ЗК2, ЗК3, СК5	ПР3
	Вступ до спеціальності	90	3	ЗК2, СК1, СК12	ПР15
	Основи біології та генетики людини	120	4	ЗК2, СК1	ПР18
	Теорія ймовірності та математична статистика. Вища математика	90	3	ЗК1, ЗК3, СК4, СК5	ПР3
	Вікова психологія	150	5	ЗК1, ЗК2, СК1, СК3	ПР2
	Історія психології	90	3	ЗК2, ЗК4, СК2	ПР1, ПР2
	Соціальна психологія	180	6	ЗК2, ЗК10, СК3	ПР9, ПР12
	Психодіагностика	150	5	ЗК9, СК6	ПР5, ПР7
	Основи психологічного консультування	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК8, СК8	ПР9, ПР11
	Юридична психологія	120	4	ЗК2, ЗК10, СК1	ПР17
	Кримінальна психологія	90	3	ЗК2, ЗК10, СК1	ПР9, ПР17
	Педагогіка	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК9	ПР2, ПР13
	Патопсихологія	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК4, СК8	ПР1, ПР12
	Психогігієна	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК5, СК12	ПР18
	Соціальна педагогіка	120	4	ЗК8, ЗК10, СК3, СК 9	ПР2, ПР9
	Практикум з загальної психології	240	8	ЗК1, ЗК2, ЗК9, СК4, СК 6, СК7	ПР2, ПР6, ПР7
	Валеологія	120	4	ЗК1, ЗК2, СК8, СК12	ПР18
	Судова медицина та психіатрія	90	3	ЗК1, ЗК6, ЗК11, СК5	ПР3, ПР7, ПР18

	Психологія девіантної поведінки	90	3	ЗК2, ЗК4, ЗК5, СК1, СК9	ПР 1, ПР9
	Основи психокорекції	120	4	ЗК1, ЗК5, ЗК8, СК4, СК7, СК8	ПР11, ПР12
	Кримінальне право	120	4	ЗК 10, СК11	ПР17
	Кримінально-виконавче право	150	5	ЗК10, СК11	ПР17
	Пенітенціарна психологія	210	7	ЗК2, ЗК10, СК1, СК2, СК11	ПР1, ПР2, ПР16
	Пенітенціарна педагогіка	210	7	ЗК2, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК3, СК 9	ПР2, ПР13
11 кредитів ЄКТС (330 год.) за вибором здобувача	Військова та бойова підготовка	330	11	ЗК10, СК12	ПР17, ПР18
	Диференційна психологія	90	3	ЗК2, СК1	ПР9
	Медична психологія	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК11, СК 2	ПР7, ПР18
	Медична підготовка	150	5	ЗК2, ЗК11, СК 7	ПР18
	Соціально-виховна робота з засудженими	90	3	ЗК2, ЗК8, ЗК10, СК 8	ПР10, ПР11
	Психологія соціально-виховної роботи			ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК8, СК9	
	Експериментальна психологія	150	5	ЗК1, ЗК2, ЗК7, СК4, СК5, СК6	ПР5
	Кримінологія			ЗК10, СК 4	
	Екстремальна психологія	120	4	ЗК 2, ЗК 6, ЗК9, СК6, СК7	ПР9, ПР12
	Економічна психологія			ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК4	
	Психологія спілкування	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК9	ПР13
	Педагогічна психологія			ЗК1, ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК9	

	Основи соціально-психологічної реабілітації	90	3	ЗК2, ЗК8, ЗК9, СК8	ПР9, ПР12
	Теорія пробації			ЗК2, ЗК8, ЗК10, СК7, СК 9	ПР9, ПР13, ПР16
	Основи сексології	90	3	ЗК2, СК9	ПР2, ПР13
	Психологія особистості			ЗК2, ЗК11, СК1, СК3	ПР1, ПР2
	Основи загального та спеціального діловодства	90	3	ЗК1, ЗК8, ЗК10, СК7	ПР8
	Юридичне документознавство			ЗК1, ЗК8, ЗК10, СК7	
	Психологія конфлікту	90	3	ЗК1, ЗК8, ЗК9, СК8	ПР14
	Порівняльна психологія			ЗК1, ЗК2, ЗК3, СК 4, СК6	ПР2, ПР4,
	Екологічна психологія	120	4	ЗК2, ЗК11, СК1, СК3	ПР2, ПР18
	Психологія масової поведінки			ЗК2, ЗК10, СК1	ПР1, ПР17
	Ознайомча практика	90	3	ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, СК4, СК5, СК6, СК7	ПР1, ПР5, ПР13, ПР14, ПР17
	Навчальна практика	180	6	ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, СК4, СК5, СК6, СК7	ПР1, ПР5, ПР13, ПР14, ПР17
	Стажування на посаді	300	10	ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, СК4, СК5, СК6, СК7	ПР1, ПР5, ПР13, ПР14, ПР17
	Загальна кількість годин та кредитів за циклом	5430	181		
Атестація здобувачів	Загальна психологія та пенітенціарна педагогіка	30	1	ЗК2, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК 1, СК3, СК 9	ПР1, ПР2, ПР13

вищої освіти	Пенітенціарна психологія	30	1	ЗК2, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК1, СК2, СК11	ПР1, ПР2, ПР16
	Загальна кількість годин та кредитів атестації	60	2		
Загальна кількість годин та кредитів з навчальних дисциплін		7200	240		

5. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у виді підготовки та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та атестаційного екзамену з «Загальної психології», «Пенітенціарної педагогіки».

Програма фахових екзаменів узгоджується щорічно на засіданні вченої ради та затверджується наказом ректора Академії.

В таблиці 8 подано перелік навчальних дисциплін, що виносяться на атестацію із «Загальної психології» та «Пенітенціарної педагогіки».

Таблиця 8
Навчальні дисципліни, що виносяться на атестацію із «Загальної психології»
(усний екзамен)

№	Назва навчальної дисципліни	Шифр компетентності	Шифр результату навчання
1	Загальна психологія.	ЗК2, СК 1, СК3	ПР1, ПР2
2	Пенітенціарна педагогіка	ЗК2, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК3, СК 9	ПР2, ПР13

Атестація є також формою реалізації підсумкового контролю на заключному етапі навчання здобувачів. Атестація проводиться екзаменаційною комісією (ЕК) після закінчення навчання за певним рівнем вищої освіти. Основним завданням атестації є встановлення відповідності рівня якості підготовки випускників вимогам стандартів вищої освіти. За результатами позитивної атестації видається диплом державного зразка про здобуття відповідного рівня вищої освіти та отриману кваліфікацію.

Метою атестації здобувача є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам професійних стандартів. Атестація здійснюється ЕК після завершення навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. ЕК оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників-бакалаврів, вирішує питання про здобуття певного освітнього рівня, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

ЕК організовується щорічно для напряму підготовки за ступенем вищої освіти «бакалавр» для всіх форм навчання і діє протягом календарного року. До складу ЕК входять не більше чотирьох осіб (в окремих випадках кількість членів комісії може бути збільшена до шести осіб). Голова ЕК затверджуються наказом ректора з числа провідних фахівців або вчених наукових установ, науково-педагогічних працівників ВНЗ. Пропозиції щодо голів ЕК випускаюча кафедра надає до навчального відділу до 1 листопада

поточного навчального року, а пропозиції щодо складу ЕК – до 10 грудня поточного року. До участі в роботі ЕК залучаються професори, доценти та інші науково-педагогічні працівники відповідних кафедр. Персональний склад членів ЕК і екзаменаторів затверджується ректором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи ЕК.

Програму та екзаменаційні білети готує випускова кафедра.

До атестації допускаються здобувачі, які успішно виконали всі вимоги навчального плану підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти і не мають академічної заборгованості.

Списки здобувачів, допущених до атестації, затверджуються наказом ректора.

Атестація проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії або його заступника.

Робота ЕК проводиться у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Тривалість проведення екзаменів не повинна перевищувати шести академічних годин на день.

Атестація проводиться як комплексна перевірка знань здобувачів за білетами, складеними у повній відповідності до програми атестації. При виставленні оцінки якості відповідей оцінюванню підлягають як відповіді на питання екзаменаційного білету, так і на додаткові запитання членів ЕК. Оцінювання результатів складання екзамену здійснюється у порядку передбаченому прийнятою в Академії системою контролю знань:

– за національною (чотирибальною) шкалою:

- відмінно,
- добре,
- задовільно,
- незадовільно;

– за шкалою ЄКТС (100-бальною шкалою):

- «А» – 90-100 балів – відмінно (відмінна відповідь з незначними неточностями);
- «В» – 82-89 балів – дуже добре (відповідь краща середнього рівня з кількома неточностями);
- «С» – 75-81 бали – добре (в цілому правильна виконання з певною кількістю помилок);
- «D» – 64-74 балів – задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків);
- «Е» – 60-63 – задовільно (відповідь відповідає мінімальним критеріям);

- «FX» – менше 59 балів – незадовільно.

Результати складання екзамену оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС водночас. Рішення ЕК про оцінювання рівня підготовки фахівців, а також про присвоєння випускникам кваліфікації та видачі їм документів про вищу освіту приймається ЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Випускнику, який успішно склав екзамени, рішенням ЕК присвоюється відповідна кваліфікація і видається документ про освіту.

Документ про вищу освіту з відзнакою видається випускнику, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як з 75% усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом за весь термін навчання, а з інших навчальних дисциплін та курсових робіт і практик – оцінки «добре», склав атестаційні екзамени з оцінкою «відмінно».

Результати атестації оголошуються в день їх проведення після оформлення протоколу засідання ЕК.

Отримання здобувачем незадовільної оцінки на одному з екзаменів не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи атестації.

Здобувач, який не пройшов атестацію або не з'явився без поважних причин, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка.

Здобувачам, які не пройшли атестацію з поважної, документально підтвердженої причини, ректором може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи ЕК, але не більше, ніж на один рік.

Повторне складання екзаменів дозволяється протягом трьох років після закінчення вищого закладу освіти. Перелік екзаменів та програм для осіб, які їх складають повторно, визначається навчальним планом, що діяв у рік закінчення ними академії.

Усі засідання ЕК протоколюються. Протокол підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні.

Протоколи засідань ЕК здаються у навчальний відділ.

Після закінчення роботи ЕК голова комісії складає звіт на ім'я ректора і подає його до навчального відділу академії. У звіті голови комісії дається аналіз рівня підготовки випускників з напрямку, характеристика знань здобувачів, виявлених під час складання екзаменів, недоліки в підготовці з окремих дисциплін (питань), висловлюються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу.

В таблиці 9 наведено навчальну дисципліну з якої здобувач має підготувати кваліфікаційну роботу бакалавра.

Таблиця 9

Назва навчальної дисципліни	Шифр компетентності	Шифр результату навчання
Пенітенціарна психологія	ЗК2, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК1, СК2, СК11	ПР1, ПР2, ПР16

Методичні рекомендації щодо підготовки, написання та захисту кваліфікаційної роботи розглядаються на засіданні кафедри Академії Державної пенітенціарної служби.

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Для осіб, які здобувають ступінь бакалавра, атестація здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники Державної пенітенціарної служби України та інших вищих навчальних закладів. Атестація осіб здійснюється на підставі оцінювання рівня їх професійних знань, умінь та навичок, передбачених відповідним рівнем вищої освіти.

Навчальний заклад на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на другому (магістерському) рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки здобувачів та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен здобувач після повного виконання ним навчального плану за відповідним освітнім ступенем. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюються екзаменаційні комісії.

Формою державної атестації за освітнім ступенем «бакалавр» є – кваліфікаційна роботи бакалавра за спеціальністю.

До складу ЕК входить голова, який є фахівцем у відповідній галузі або провідним науковцем відповідного напрямку наукової діяльності. Головою може призначатися науково-педагогічний працівник з напрямку підготовки (спеціальності) який не є працівником Академії. До складу ЕК можуть входити: проректори Академії, начальники факультетів, начальники (завідувачі) кафедр, професори, доценти профілюючих кафедр, наукові співробітники.

Проведення атестації відбувається в присутності Голови екзаменаційної комісії та більшості її членів. Засідання екзаменаційної комісії оформлюється протоколом за встановленою формою. У протоколах відображається прізвище здобувача вищої освіти, номер ЕК, оцінки отримані

випускником під час атестації, характеристика повноти висвітлених в роботі проблем та зроблених висновків.

Екзаменаційна комісія працює за графіком погодженим з навчальним відділом Академії і затвердженим першим проректором. Графік роботи екзаменаційної комісії оприлюднюється не пізніше, як за місяць до початку її діяльності. У випадку неявки здобувача вищої освіти на засідання ЕК з поважних причин (раптове захворювання, нещасний випадок, смерть або тяжка хвороба близьких родичів, стихійне лихо, що спричинило тяжкі наслідки для сім'ї або близьких родичів), підтверджених відповідними документами, і перескладання за рішенням голови ЕК. Для проведення захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, як правило, планується не більше як 12 осіб на один день роботи предметної екзаменаційної комісії (екзаменаційна група).

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра проводиться на відкритому засіданні предметної екзаменаційної комісії за участю більше ніж половини її складу та обов'язкової присутності Голови екзаменаційної комісії, як правило.

Оцінювання результатів складання кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Академії системою контролю знань:

– за національною (чотирибальною) шкалою:

- відмінно,
- добре,
- задовільно,
- незадовільно;

– за шкалою ЄКТС (100-бальною шкалою):

- «А» – 90-100 балів – відмінно (робота написана самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті та задачам; правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел; авторські висновки зроблено на високому рівні узагальнення; робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; робота подана на кафедру вчасно; рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно» (А);

- «В» – 82-89 балів – дуже добре (робота написана самостійно, зміст відповідає назві, задачі виконані і мета досягнута; правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; зроблено глибокий аналіз

наукових джерел; авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; робота подана на кафедру вчасно; рецензент оцінив роботу на оцінку «добре» (B);

- «C» – 75-81 бали – добре (робота написана самостійно, зміст відповідає назві, задачі виконані і мета досягнута; правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; зроблено аналіз наукових джерел; авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; в оформленні роботи є окремі недоліки, у тому числі мовні; робота подана на кафедру вчасно; рецензент оцінив роботу на оцінку «добре» (C);

- «D» – 64-74 балів – задовільно (робота написана самостійно, зміст розкрито недостатньо, задачі виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; в оформленні роботи є недоліки; недостатня кількість бібліографічних джерел; є мовні помилки; рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно» (D);

- «E» – 60-63 – задовільно (робота написана в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, задачі виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; застаріла і недостатня бібліографія; авторські висновки зроблено на невисокому рівні узагальнення; в оформленні роботи є недоліки; суттєві порушення мовного режиму; рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно» (E);

- «FX» – 35-59 – незадовільно (робота списана або зміст не розкритий; здавач не вмів користуватися науковим апаратом; робота оформлена без дотримання вимог; велика кількість мовних помилок; робота подана на кафедру після встановленого терміну; рецензент оцінив роботу на оцінку «незадовільно» (FX);

- «F» – 1-34 – незадовільно.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених під час захисту кваліфікаційної роботи бакалавра приймається на закритому (відкритому) засіданні предметної екзаменаційної комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови екзаменаційної комісії є вирішальним. Повторний захист кваліфікаційної роботи бакалавра з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувачам, які позитивно захистили кваліфікаційну роботу бакалавра рішенням екзаменаційної комісії

присвоюється кваліфікація відповідно до отриманої спеціальності та видається диплом встановленого зразка.

Здобувачу диплом з відзнакою видається за дотримання наступних умов:

– отримання ним не менше ніж 75 відсотків від загальної кількості дисциплін навчального плану оцінки «відмінно» – «А» – 90-100 балів, а з решти дисциплін та індивідуальних завдань – оцінки «добре» – «В» – (82-89 балів);

– захист кваліфікаційної роботи бакалавра на оцінку «відмінно» (90-100 балів). Про це робиться запис у протоколі засідання екзаменаційної комісії зі спеціальності.

Якщо відповідь здобувача на захисті кваліфікаційної роботи бакалавра не відповідає вимогам рівня атестації, предметна екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що він не пройшов атестацію здобувача вищої освіти і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому ставиться оцінка «FX» – менше 59 балів – незадовільно. У випадку, якщо здобувач не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, то у протоколі зазначається, що він не пройшов атестацію здобувача вищої освіти у зв'язку з неявкою на засідання.

Здобувачу, який не захистив кваліфікаційну роботу бакалавра видається академічна довідка встановленого зразка з відрахуванням його з Академії.

Здобувачі, які не захистили кваліфікаційну роботу бакалавра, мають право на повторну, з наступного навчального року, атестацію протягом трьох років після відрахування з Академії в період роботи екзаменаційної комісії з відповідної спеціальності, згідно із затвердженим графіком. Повторно складаються і захищаються кваліфікаційні роботи бакалавра відповідної спеціальності з яких була отримана незадовільна оцінка.

Перелік кваліфікаційних робіт бакалавра визначається за навчальним планом, який був чинним на момент відрахування.

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року №1556-УІІ та Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» від 14 грудня 2011 року № 1283 та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Академії Державної пенітенціарної служби (далі

– Академія) визначає контрольні заходи, форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та рекомендації з розподілу балів.

Контроль за якістю освітнього процесу здійснюється на кількох рівнях:

1. Науково-педагогічними працівниками.
2. Начальником (завідувачем) кафедри.
3. Контроль на рівні структурного підрозділу.
4. Контроль на рівні ректорату.

Науково-педагогічними працівниками – через поточний, проміжний і підсумковий контроль;

Начальник (завідувач) кафедри контролює якість освітнього процесу через: перевірку виконання навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів та у протоколах засідань кафедр; перевірку підготовки науково-педагогічними працівниками навчальних та робочих навчальних програм відповідно до вимог МОН України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної дисципліни кафедри; відвідування упродовж навчального року всіх типів занять: лекцій, практичних занять, семінарських занять, консультацій тощо. Відвідування занять кожного науково-педагогічного працівника проводяться не менше ніж один раз на рік. Висновки відвідування фіксуються в журналі контрольних та взаємних відвідувань занять начальником (завідувачем) кафедри; проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр; взаємовідвідування (кожен науково-педагогічний працівник повинен відвідати не менше 2-х занять упродовж навчального року), зробити відповідні записи в журналі взаємних відвідувань занять кафедри.

Керівник структурного підрозділу та його заступники здійснюють цей контроль через: перевірку організації освітнього процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якісь рівномірного розподілу навантаження (в тому числі громадського) між науково-педагогічними працівниками; регулярний контроль дотримання розкладу навчальних занять науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти; відвідування занять науково-педагогічних працівників начальниками структурних підрозділів; контроль дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного, проміжного та підсумкового контролю;

регулярні звіти (не менше одного разу за навчальний рік) начальників (завідувачів) кафедр на Вченій раді; перевірку готовності якісної навчально-методичної документації згідно номенклатури справ кафедр.

Ректор, проректори, спільно з навчальним відділом здійснюють цей контроль шляхом перевірки: наявності затверджених у встановленому порядку навчальних та робочих навчальних планів із кожної спеціальності навчального підрозділу; наявності затверджених у встановленому порядку графіків освітнього процесу; відповідності змісту навчальних планів і програм навчальних дисциплін вимогам; наявності робочих програм із дисциплін та їх відповідність елементам освітнього процесу (лекції, семінари, практичні, самостійна робота тощо); відповідності розкладу занять структурно-логічній схемі; комплектності і достатності методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни (дидактичні матеріали для проведення лекцій та семінарських, практичних, лабораторних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи тощо); дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю і наявності його повного комплекту; наявності організаційно-методичного забезпечення всіх видів практик, передбачених навчальними планами; якості організаційно-методичного забезпечення проведення атестації здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня або ступеня вищої освіти відповідно до вимог, дотримання всіх вимог до документального забезпечення атестації; контрольних відвідувань керівництвом академії, керівництвом факультетів та кафедр Академії.

Результати контролю за якістю освітнього процесу у структурних підрозділах обговорюються на засіданнях ректорату не рідше одного разу на півріччя.

В Академії контрольні заходи здобувачів вищої освіти можуть проводитися у формі: вступного контролю; поточного контролю; проміжного контролю; підсумкового контролю; контролю залишкових знань; ректорського контролю; контрольних зрізів знань та атестації.

Вступний контроль – усне чи письмове опитування здобувачів вищої освіти, що дає науково-педагогічному працівнику можливість визначити рівень підготовленості групи до сприйняття нової для неї навчальної дисципліни, наявності базових знань в аспекті міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків.

Поточний контроль – оцінювання рівня знань, умінь та навичок здобувачів який здійснюється в ході освітнього процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, тестування тощо. Поточний контроль у процесі навчання забезпечує зворотний зв'язок здобувача з науково-

педагогічним працівником. Такий контроль на рівні науково-педагогічного працівника проводиться з усіх видів занять та є самооцінкою ефективності його праці. Начальник (завідувач) кафедри контролює хід освітнього процесу та виконання контрольних заходів.

Навчальний відділ здійснює перевірку стану здійснення освітнього процесу, виконання планів проведення контрольних заходів, графіків виконання курсових робіт, стану підготовки дипломних робіт. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр та доповідаються на засіданні Вченої ради Академії.

Порядок здійснення проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається відповідною кафедрою.

Проміжний контроль – діагностика рівня опанування навчальним матеріалом частини курсу. Науково-педагогічний працівник вправі самостійно визначати методи проведення такого контролю: фронтальне опитування, тестування, контрольна робота тощо. Результати проміжного контролю заносяться до журналу успішності групи в окремо відведеній колонці. У випадку відсутності на занятті окремих здобувачів вищої освіти діагностика рівня їх знань здійснюється у визначений науково-педагогічним працівником час. Якщо за підсумками проміжного контролю здобувач показав незадовільні результати, йому виставляються відповідні бали за встановленою шкалою, що передбачає їх обов'язкове наступне перескладання до наступного проміжного контролю.

Підсумковий контроль – діагностика рівня опанування навчальним матеріалом в межах усієї навчальної дисципліни із оцінюванням результатів за шкалою ЄКТС. Порядок підсумкового контролю визначається навчальним (робочим навчальним) планом у формі заліку або екзамену.

Для обліку результатів рубіжного та підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку успішності здобувачів вищої освіти.

За рішенням кафедри підсумкова оцінка може виставлятися за результатами роботи здобувача протягом усього семестру, з урахуванням балів за шкалою ЄКТС, набраних під час вивчення матеріалу та всіх форм контролю.

Результати підсумкового контролю з дисциплін фіксуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках;

Контроль залишкових знань – визначення рівня наявних знань через суттєвий інтервал часу (від кількох місяців до року) після складання підсумкового контролю. Здійснюється науково-педагогічними працівниками

під керівництвом першого проректора на підставі доручення керівництва Академії та за наданими кафедрами завданнями. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання особи, що навчається і проводиться вибірково, як правило, в інтересах зовнішнього контролю якості навчання чи внутрішнього, з метою вивчення стійкості засвоєних знань у здобувачів вищої освіти. Результати даного виду контролю розглядаються на засіданнях кафедр, з визначенням заходів, спрямованих на підвищення ефективності освіти.

Ректорський контроль – спеціальні контрольні заходи, що проводяться у плановому порядку і передбачають виконання здобувачами завдань теоретичного і практичного спрямування, розроблених фахівцями відповідних кафедр. За результатами ректорського контролю навчальний відділ готує аналітичну довідку з кількісними показниками оцінок, узагальненням типових помилок. На підставі наданих до розгляду матеріалів ректорат приймає рішення щодо шляхів удосконалення освітнього процесу.

Кафедри зобов'язані розробити чіткі критерії оцінювання всіх видів робіт за шкалою ЄКТС (роботу під час аудиторних занять, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань) та довести їх до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Контрольні зрізи знань (далі – КЗЗ) виконуються відповідно до наказу (вказівки) ректора, відповідно до якого в структурних підрозділах призначаються комісії не менше 5 осіб.

Заступники голів комісій складають графіки проведення КЗЗ з розрахунку, що кожна група перевіряється з 2 - 3-х дисциплін кожного циклу навчального плану.

Графік проведення КЗЗ затверджується ректором Академії як додаток до розпорядчого документу про проведення контрольних зрізів знань. Кафедри розробляють КЗЗ з усіх дисциплін, що викладаються кафедрою. Розроблений пакет завдань КЗЗ з кожної навчальної дисципліни затверджується на засіданні кафедри і подається до навчального відділу. КЗЗ виконують всі особи, що навчаються в навчальній групі, за винятком відсутніх з поважних причин, але не менше 90 % складу академічної групи. На проведення контрольного зрізу знань з дисципліни відводиться 2 (дві) академічні години у розкладі, як правило, за рахунок практичних, семінарських занять з дисципліни, яка перевіряється, або у визначений час, якщо вивчення дисципліни закінчилось у попередньому семестрі. Контрольний зріз знань проводить викладач-екзаменатор, який викладає лекційний курс дисципліни, або викладач-екзаменатор, який проводить практичні, семінарські заняття із представником навчального відділу.

Контроль за організацією і проведенням КЗЗ здійснюють представники навчального відділу.

Атестація осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти проводиться екзаменаційною комісією після закінчення навчання за певним рівнем вищої освіти.

7. Вимоги до професійних стандартів здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Вимоги до професійних стандартів здобувача вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні визначаються класифікатором професій (далі – КП) встановлених наказом Держспоживстандарту України N 327 від 28.07.2010, а також довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників (далі – ДКХП) та кодам даного класифікатору встановлених Міністерством праці та соціальної політики України наказом N 336 від 29 грудня 2004 року зі змінами станом на від 22 вересня 2015 року N 951.

В освітньо-професійній програмі з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначені наступні відповідності класифікатора професій (див. Таблицю 10).

Таблиця 10

Код КП	Професійна назва роботи
1	2
1229.7	Завідувач психолого-медико-педагогічної консультації
1229.3	Начальник служби
1229.7	Начальник відділення (пенітенціарна система)
1229.7	Начальник відділу (пенітенціарна система)
1229.7	Начальник виховної колонії для неповнолітніх
1229.7	Начальник центру (психологічного забезпечення, соціально-трудової реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг тощо)
1231	Головний фахівець (пенітенціарна система)
1239	Начальник варту (пенітенціарна система)
2340	Консультант психолого-медико-педагогічної консультації
2424	Інспектор (пенітенціарна система)
2445.2	Практичний психолог
2445.2	Психолог
2446.2	Вихователь виховної колонії
2446.2	Наглядач за умовно засудженими
2446.2	Соціальний аудитор
2446.2	Соціальний працівник
2446.2	Фахівець із соціальної роботи
3340	Черговий з режиму (у спеціальних та спеціалізованих закладах,

	центрах, школах, училищах, притулках тощо)
3436.1	Помічник керівника (директора, начальника і т. ін.) установи виконання покарань
3452	Відповідальний (старший) по корпусу (корпусному відділенню) (пенітенціарна система)
3452	Інспектор (пенітенціарна система) (з дипломом бакалавра)
3452	Інструктор з професійної підготовки (пенітенціарна система)
3226	Інструктор з трудової адаптації

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ:

Начальник кафедри психології,
кандидат психологічних наук, доцент
майор внутрішньої служби

 О.М. Мірошніченко

Доцент кафедри психології,
кандидат психологічних наук

 В.І. Мозговий

Професор кафедри психології,
кандидат психологічних наук, доцент,
доктор педагогічних наук, професор

 О.С. Третяк